

Nutnostní modalita v romštině

Viktor Elšík (FF UK)

pátek 23. října 17:45 v č. 104

Gramatické vyjádření nutnosti – tj. konceptů „muset“, „mít [povinnost]“, „potřeba“ apod. – vykazuje značnou typologickou variabilitu z hlediska morfosyntaktického kódování i z hlediska diachronních zdrojů, zvl. pre-modálních funkcí při gramatikalizaci (např. van der Auwera & Plungian 1998, Palmer 2001, Hansen & de Haan 2009). Mj. v souvislosti s rekonstruovanou absencí dedikované konstrukce v praromštině je vyjádření nutnosti v romštině výrazně nářečně diferencováno; romština tak poskytuje bohatý materiál pro výzkum synchronie i diachronie nutnostních konstrukcí. V prezentaci podám přehled morfosyntaktických parametrů a diachronních zdrojů nutnostních konstrukcí v tomto indoárijském jazyce (srov. Elšík & Matras 2009), se zaměřením na tzv. centrální dialekty romštiny (Elšík et al. 2015+). Zvláštní pozornost budu věnovat gramatikalizaci nutnostních konstrukcí (s ohledem na jejich morfosyntax i sémantiku) a hierarchiím přejímání v oblasti nutnostní modalit. Prezentace bude doplněna několika dialektologickými mapami prostředků nutnostní modalit v centrální romštině.

BIBLIOGRAFIE

- Elšík, Viktor – Matras, Yaron. 2009. Modality in Romani. In: Hansen & de Haan 2009, 267–322.
- Elšík, Viktor – Beníšek, Michael – Bodnárová, Zuzana. 2015+. *Linguistic Atlas of Central Romani*.
- Hansen, Björn – de Haan, Ferdinand (eds.) 2009. *Modals in the languages of Europe: A reference work*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Palmer, F. R. 2001. *Mood and modality*. Second edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- van der Auwera, Johann – Plungian, Vladimir A. 1998. Modality's semantic map. *Linguistic Typology* 1:2, 79–124.

[22.–24. 10. 2015]

ZAŽIJTE LINGVISTIKU JINAK!